

FALUKUTATÁS A KALANGYÁBAN (1932) ÉS A HÍDBAN (1934) (Az 1930-as évek falukutató mozgalmáról)

Szerző: **DUDÁS Viktor**, III. évfolyam (dudvudik@gmail.com)

Témavezető: **Dr. NÉMETH Ferenc** docens

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar, Szabadka

A két háború közti időszakban hazánkban, de a környező országokban (Magyarország, Románia, Csehszlovákia, stb.) is jelzésértékű volt a falukutató mozgalom jelentkezése.

A Vajdaságban e mozgalmat jobbra két folyóirat, a *Kalangya* (1932) és a *Híd* (1934) karolta fel. Ebben a néprajzi gyűjtést és szociografikus felméréseket serkentő terepi munkában íróink is részt vállaltak. A két folyóirat munkatársi gárdájában többek között: Börcsök Erzsébet, Batta Péter, Kiss Flórián és mások. Terepi vizsgálódásaik irodalmi-szociografikus írásokban mutatkoztak meg, ráirányították a vajdasági magyar olvasóközönség figyelmét a magyar vidéki/paraszti életmódra, annak nehézségeire, de néprajzi gazdagságára is. A vidéki paraszti életmód kutatása összhangban volt Szenteleky Kornél helyi színek elméletével (fr. *Couleur locale*), ugyanakkor néprajzi gyűjtőmunkára, valamint szociografikus (helytörténeti) munkák megírására serkentett. Ettől az időszaktól számíthatjuk voltaképpen szociográfiánk kezdeteit, valamint a szervezett néprajzi gyűjtés beindítását.

Emiatt fontos számunkra e mozgalom szereplőinek és részleteinek feltárása.

Kulcsszavak: falukutató mozgalom, Vajdaság, szociográfia, néprajzi gyűjtés, Híd, Kalangya

VILLAGE RESEARCH IN KALANGYA (1932) AND IN *HÍD* (1934) The 1930's village research movement

Author: **Viktor DUDÁS**, third-year student (dudvudik@gmail.com)

Supervisor: **Dr. Ferenc NÉMETH**, professor

Institution: University of Novi Sad, Teacher Training Faculty in Hungarian, Subotica

Between the two World Wars in our country and in the surrounding countries (Romania, Hungary, etc.,) village research was valuable.

Two journals led this movement in Vojvodina – *Kalangya* (1932) and *Hid* (1934). Our writers undertook a big part in field work and ethnographic collection. Erzsébet Börcsök, Péter Batta, Flórián Kiss, and others were these journals' initiators. Field inquiries are shown in literature-sociographic articles, which guided Vojvodinian reading communities' focus to the

Hungarian rural/villager lifestyle, pointing out how hard this lifestyle was, and how rich it is. The rural, village lifestyle research was in sync with Kornél Szenteleky's (fr.) *couleur locale* theory, and in the meantime, it motivated ethnographic collection and the publishing of sociographic studies. We can count our sociographic beginning from this time, which was also when organized ethnographic collections started.

For this reason this movement's participants and installments' exploration was important.

Keywords: village research, Vojvodina, sociography, ethnography, Hid, Kalangya

SEOSKA ISTRAŽIVANJA U KALANĐU (1932) I U HIDU (1934) Pokret seoskih istraživanja 30-ih godina prošlog veka

Autor: Viktor DUDAŠ, III. godina studija (dudvudik@gmail.com)

Mentor: Dr Ferenc NEMET, profesor

Institucija: Universitet u Novom Sadu, Učiteljski fakultet na mađarskom nastavnom jeziku u Subotici

212

U veremenu između dva svetska rata u okolinim zemljama (Rumunija, Mađarska, itd.), tako i u našoj, značajna je bila pojava seoskih istraživanja.

U Vojvodini ovu inicijativu pretežno su podržavala. dva časopisa Kalanda (1932) i Hid (1934), koji su sakupljali demografske i sociografske analize. Kroz terenski rad i naši pisci su to podržavali. Saradnici ovih časopisa su između ostalih: Erzsébet Börcsök, Péter Batta, Flórián Kiss i drugi. Tokom terenskog istraživanja njihovi radovi kroz sociografske članke skretali su pažnju vojvođanskih čitalaca na paoski način življenja, na teškoće istog, ali i etnografsko bogatstvo. Istraživanje ruralnog, seoskog života je bilo u sprezi sa tezom Szenteleky Kornela boje mesta (fr. *couleur locale*) a u isto vreme je podsticao na pisanje mnogih etnografskih i sociografskih radova. Tako da ovo doba možemo da računamo u početke organizovanog rada na našoj etnografiji i sociografiji.

Zbog svega ovoga nam je važno pronalaženje aktera i momenata ovog pokreta.

Gljučne reči: seoski istraživanja, Vojvodina, sociografija, etnografija, Hid, Kalanda